

Dominika Wójcik

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Odwołanie od orzeczenia Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych – kwestie proceduralne

Streszczenie

Artykuł dotyczy kwestii proceduralnych związanych z wnoszeniem odwołań od orzeczeń Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości. Poddano w nim analizie zagadnienia właściwości wydziału sądu apelacyjnego oraz rodzaju procedury, zgodnie z którą winno toczyć się postępowanie w drugiej instancji w sprawach odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych przed sądem powszechnym. W artykule ustosunkowano się do przepisów zawartych w rozdziale czwartym ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, następnie orzeczeń sądów apelacyjnych oraz argumentów powoływanych dla ich uzasadnienia, które zapadły w analizowanej kategorii spraw, a także poglądów doktryny w omawianym zakresie. Zaproponowano również rozwiązania celem ujednolicenia sposobu rozstrzygania spraw dotyczących odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych przez sądy powszechne.

Słowa kluczowe: odpowiedzialność zawodowa, tłumacz przysięgły, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości

1. Wstęp

Zawód tłumacza przysięgłego jest profesją, która kształtowała się na przestrzeni lat, natomiast ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (dalej: *uztp*)¹, jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny², stworzyła nowy zawód, a tłumacz przysięgły ustanowiony według procedury obowiązującej

¹ Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1505, ze zm.).

² Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 kwietnia 2006 r., II GSK 17/06, Lex nr 212147.

w powołanym akcie prawnym przestał być instytucją prawa sądowego procesowego. Powyższe uwarunkowane było tym, że tłumacze przysięgli wykonywali coraz więcej zleceń na rzecz innych podmiotów, aniżeli instytucje wymiaru sprawiedliwości (Kubacki 2008: 150–151). Uregulowania wskazanej powyżej ustawy mają także doniosłe znaczenie w kontekście podjętego w niniejszym artykule tematu, tj. odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych, w tym analizowanej tematyki wnoszenia odwołań od orzeczeń Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości (dalej: Komisja), a w szczególności właściwości wydziału sądu apelacyjnego władnego rozpoznać odwołanie od uchwały Komisji oraz rodzaju procedury, zgodnie z którą winno toczyć się postępowanie sądowe.

2. Odpowiedzialność zawodowa tłumaczy przysięgłych

Odpowiedzialność zawodowa tłumaczy przysięgłych jest definiowana jako konsekwencje prawne, jakimi może zostać obciążony tłumacz przysięgły, w przypadku niezastosowania się przez niego do wymagań ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (Cieślak, Laska, Rojewski 2010: 67–68). We wskazanym akcie prawnym poruszono zagadnienia związane z wykonywaniem zawodu tłumacza przysięgłego oraz konsekwencje uchybień czynnościom zawodowym. Odpowiedzialność zawodowa jest niezależna od innych rodzajów odpowiedzialności, jakim podlegają osoby wykonujące zawód tłumacza przysięgłego. Oprócz odpowiedzialności zawodowej tłumacze przysięgli podlegają także odpowiedzialności karnej, cywilnej czy porządkowej, co z kolei implikuje to, że w odniesieniu do przepisów regulujących odpowiedzialność zawodową tłumaczy przysięgłych nie znajduje zastosowania zakaz powtórnego karania za ten sam czyn (Cieślak 2018: 76). Tematy te wychodzą jednakże poza ramy niniejszego opracowania.

Odnosząc się do treści ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, w kontekście podjętego tematu, istotny jest art. 21 ust. 1 uztp zawierający zamknięty katalog czynów stanowiących podstawę do pociągnięcia do odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego. Postępowanie to może zostać wszczęte jedynie na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody, a przeprowadza je Komisja, która może uniewinnić tłumacza od zarzutu, orzec wobec niego karę lub umorzyć postępowanie. Z kolei w art. 21 ust. 2 uztp ustawodawca wskazał katalog możliwych do wymierzenia kar za uchybienia czynnościom zawodowym. Orzeczenia zapadają w formie uchwały, a postępowanie przed Komisją jest jednoinstancyjne. Co istotne, postępowanie to jest prowadzone na podstawie przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, a w braku stosow-

nych uregulowań, w oparciu o odpowiednie przepisy karnej ustawy procesowej (Cieślik, Laska, Rojewski 2010: 72–73).

3. Odwołanie od orzeczenia Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych

Zgodnie z art. 26 ust. 1 uztp, od orzeczenia Komisji tłumaczowi przysięgiemu oraz podmiotowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej, przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tłumacza przysięgłego. Podstawową i mającą zasadnicze znaczenie w niniejszym artykule kwestią pozostaje właściwość wydziału sądu apelacyjnego, jako sądu drugiej instancji, w przedmiocie rozpoznania odwołania od orzeczenia Komisji przeprowadzającej postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego w pierwszej instancji. Powyższe implikuje drugą sporną kwestię, a mianowicie wybór procedury, zgodnie z którą winno przebiegać postępowanie sądowe przed sądem apelacyjnym we wskazanych sprawach. Powołane kwestie budzą kontrowersje w literaturze przedmiotu z uwagi na niejednoznaczność regulacji ustawowych (Cieślik, Laska, Rojewski 2010: 76–77).

We wstępie do komentarza do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego wskazano, że treść powołanego aktu prawnego bazuje na całym systemie prawa polskiego, a jego część dotycząca odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych na Kodeksie postępowania karnego (Dostatni 2005: 5). Powyższe mogłoby wskazywać na właściwość wydziału karnego oraz procedury karnej, jako odpowiednich dla wniesienia i rozpatrzenia odwołania od orzeczenia Komisji. Jednakże w orzecznictwie sądów powszechnych nie ma jednomyślności co do tego, który wydział sądu apelacyjnego jest właściwy do rozpoznania odwołania od uchwały Komisji, co prowadzi do zróżnicowania praktyki sądowej. Wpływ na to ma z pewnością okoliczność, że przepisy ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, jak podnosi się także w literaturze przedmiotu (Mazurk 2011), są nieprecyzyjne w powołanym zakresie.

Analiza orzecznictwa sądów powszechnych wskazuje na to, że odwołania od orzeczeń Komisji rozpatrywane są przez wydział pracy i ubezpieczeń społecznych sądu apelacyjnego w trybie procedury cywilnej oraz wydział pracy i ubezpieczeń społecznych sądu apelacyjnego w trybie procedury karnej. Biorąc pod uwagę literalne brzmienie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, należy rozważyć także właściwość wydziału karnego oraz zastosowanie przez ten wydział procedury karnej.

4. Właściwość wydziału pracy i ubezpieczeń społecznych sądu apelacyjnego

W literaturze przedmiotu występuje pogląd, że właściwy do rozpoznania odwołania od orzeczenia Komisji jest wydział pracy i ubezpieczeń społecznych sądu apelacyjnego (Dostatni 2005: 119–120). Odnosząc się zatem do powyższego, w kontekście pierwszej z wymienionych w niniejszym artykule możliwości, należy wskazać na Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 stycznia 2017 r. (III APo 4/16)³, w którym to sąd ten uznał się, jako sąd odwoławczy, za właściwy do rozpoznania sprawy o pociągnięcie do odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego i przeprowadził przedstawioną mu sprawę w trybie procedury cywilnej. Stan faktyczny, na kanwie którego wydano powołane orzeczenie dotyczył tłumacza przysięgłego języka czeskiego, którego Komisja uznała za winnego zarzucanych mu czynów i wymierzyła mu karę nagany. Tłumacz natomiast, w przewidzianym prawem trybie, złożył odwołanie od powyższej uchwały Komisji.

Co istotne, Sąd Apelacyjny w Szczecinie podkreślił, że materialnoprawne podstawy odpowiedzialności tłumaczy przysięgłych reguluje art. 21 ust. 1 uztp, następnie art. 24 uztp jest przepisem proceduralnym, który odnosi się do postępowania pierwszoinstancyjnego, natomiast art. 26 uztp reguluje postępowanie w drugiej instancji. Podniesiono również, że kwestie odpowiedniego stosowania przepisów zostały zamieszczone w art. 28 uztp. W uzasadnieniu orzeczenia z dnia 31 stycznia 2017 r. podano, że powołane powyżej regulacje ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego nie pozwalają na definitywne określenie właściwości sądu powszechnego co do jego wydziału oraz procedury, w której winno toczyć się postępowanie w sądzie apelacyjnym, jako właściwym do rozpatrzenia odwołania od uchwały Komisji. Dlatego też w kontekście podjętego tematu, istotne są argumenty podniesione przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w uzasadnieniu wydanego postanowienia.

Zostało bowiem w nim między innymi wskazane, że artykuł 28 uztp zdaje się uzasadniać, iż cała procedura winna przebiegać na płaszczyźnie karnej, a w takim przypadku wydział pracy sądu apelacyjnego byłby niewłaściwy. Z drugiej strony podano, że Komisja uznała uprzednio właściwość Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, co skutkowało tożsamym pouczeniem przez nią obwinionego. Zdaniem sądu rozpoznającego sprawę, kompetencja sądu apelacyjnego wydziału pracy ma pociągać za sobą jednoznaczny skutek w postaci konieczności rozpoznania sprawy w trybie procedury cywilnej, gdyż nie ma żadnej podstawy prawnej, by postępowanie

³ Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 stycznia 2017 r., III APo 4/16, Lex nr 2274235.

w sądzie pracy, de facto cywilnym, odbywało się w myśl procedury karnej. Za taką podstawę Sąd Apelacyjny w Szczecinie nie uznał art. 28 uztp z uwagi na niejednoznaczność regulacji ustawowych. W ocenie rozpoznającego sprawę sądu, w przypadku przyjęcia za właściwą na etapie postępowania sądowego procedury karnej, sprawę winien rozpoznawać wydział karny sądu apelacyjnego. Pogląd ten, jak również kontrargumenty dla poniższych twierdzeń, zostaną przedstawione i rozwinięte w dalszej części artykułu.

W uzasadnieniu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie pojawiło się stanowisko, że za przyjęciem właściwości wydziału pracy, w sprawach odwołań od orzeczeń Komisji, ma przemawiać wykładnia systemowa i funkcjonalna odnosząca się do przepisów ustawowych regulujących odpowiedzialność dyscyplinarną innych grup zawodowych, takich jak architekci, inżynierowie budownictwa, nauczyciele czy biegli rewidenci, w których to uregulowaniach jednoznacznie wskazano, iż postępowanie sądowe jest prowadzone przed wydziałem pracy sądu apelacyjnego w trybie procedury cywilnej.

Następnie, przyjmując właściwość wydziału pracy i ubezpieczeń społecznych sądu apelacyjnego oraz procedury cywilnej, Sąd Apelacyjny w Szczecinie wskazał, powołując przy tym treść art. 1 kpc⁴, że przyjmując, iż przedmiotowe odwołanie od uchwały Komisji jest traktowane jako sprawa pracownicza, stosowanie procedury cywilnej ma być zasadne. Należy zgodzić się z tym, że sprawy pracownicze winne być rozpoznawane w trybie procedury cywilnej. Wątpliwości budzi jednakże przyjęcie, że sprawa odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych jest sprawą pracowniczą. Mając na uwadze treść art. 1 kpc, istotne jest, iż sprawy z zakresu prawa pracy stanowią sprawy cywilne w ujęciu materialnoprawnym, w których to stosunki prawne stron układają się na zasadzie równorzędności podmiotów i ekwiwalentności świadczeń (Bodio 2018), co w analizowanej kategorii spraw nie znajduje zastosowania. W doktrynie wskazuje się, że sprawy z zakresu prawa pracy nie mają jednolitego charakteru (Zembrzusi 2013), dodatkowo istnieją w polskiej procedurze cywilnej inne przesłanki warunkujące ewentualne rozpoznanie konkretnej sprawy w trybie procedury cywilnej, jednakże nie zostało to w żaden sposób rozwinięte w uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia. Powołany powyżej argument może tym bardziej zostać uznany za nieprzekonujący, zwłaszcza biorąc pod uwagę charakter czynności wykonywanych przez tłumacza przysięgłego. Istotna jest w tym zakresie treść orzeczenia Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 r. (II Ca 272/16)⁵. Wskazano w nim bowiem, że stosunek prawny pomiędzy orga-

⁴ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1360, ze zm.).

⁵ Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 r., II Ca 272/16, Lex nr 2095572.

nem procesowym a tłumaczem przysięgłym, pomimo mieszanego charakteru, nie jest poddany cywilnoprawnej metodzie regulacji, gdyż nie występuje w nim ani równorzędność podmiotów, ani autonomia ich woli. Prowadzi to do tego, że nie jest to stosunek z zakresu prawa cywilnego.

O rozbieżności praktyki sądów powszechnych w zakresie rozpoznawania odwołań od orzeczeń Komisji świadczy również wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 marca 2013 r. (III APa 5/13)⁶. Orzeczenie to jest spójne z drugą z zaprezentowanych w niniejszym artykule możliwości, tj. rozpoznania odwołania od orzeczenia Komisji przez wydział pracy i ubezpieczeń społecznych sądu apelacyjnego w trybie procedury karnej. Z kolei to orzeczenie dotyczy stanu faktycznego, w którym odwołanie obwinionej tłumaczki od orzeczenia Komisji było rozpatrywane przez Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, co istotne, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego. W powołanej powyżej sprawie postępowanie przed sądem apelacyjnym zostało umorzone, a w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku wskazano, że całokształt okoliczności faktycznych sprawy świadczy o tym, iż do zarzuconego obwinionej czynu doszło, jednak jego społeczna szkodliwość jest znikoma, co w konsekwencji prowadzić powinno do umorzenia postępowania.

5. Właściwość wydziału karnego sądu apelacyjnego

Mając na uwadze zaprezentowane powyżej orzeczenia oraz literalne brzmienie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, należy rozważyć również właściwość wydziału karnego sądu apelacyjnego oraz rozpatrzenie przez ten wydział odwołania od orzeczenia Komisji w trybie procedury karnej.

Przepisami ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, które przemawiają za zaprezentowaną powyżej wykładnią są art. 26 ust. 3 uztp oraz art. 28 uztp.

W pierwszym z nich wskazano, że od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie sądowe nie przysługuje kasacja. Kasacja natomiast stanowi nadzwyczajny środek odwoławczy, który funkcjonuje w polskim postępowaniu karnym. Niezasadnym może być zatem przyjmowanie w omawianym rodzaju spraw procedury cywilnej jako służącej ich rozpoznawaniu. Jeżeli bowiem wolą ustawodawcy byłoby stosowanie procedury cywilnej w sprawach odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych toczących się przed sądami powszechnymi, znalazłoby to wyraz w umieszczeniu w powołanym sformułowaniu określenia „skarga kasacyjna”. Zastosowane w powołanej regulacji określenie jest usprawiedliwiane w literaturze przedmiotu okolicznością,

⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 marca 2013 r., III APa 5/13, Lex nr 1298877.

że ustawodawca „błędnie określił nadzwyczajny środek zaskarżenia” (Mazuryk 2011). Jednakże pogląd ten może być nieprzekonujący biorąc pod uwagę to, że pojęcie „kasacja” zastosowane w art. 26 ust. 3 uztp tworzy spójną całość z treścią art. 28 uztp.

Zgodnie bowiem z art. 28 uztp, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego⁷. Nie stosuje się przepisów o oskarżycielu prywatnym, powodzie cywilnym, przedstawicielu społecznym, o postępowaniu przygotowawczym oraz środkach przymusu, z wyjątkiem przepisów o karze pieniężnej. Uregulowanie to wprost odsyła do karnej ustawy procesowej, co może implikować zasadność rozpoznania sprawy dotyczącej odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego także w II instancji przez wydział karny właściwego sądu apelacyjnego.

Odnosząc się do uprzednio zaprezentowanego argumentu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, a dotyczącego rozpoznawania spraw w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej innych grup zawodowych przez wydziały pracy sądów powszechnych, należy po pierwsze wskazać na regulacje prawne poszczególnych profesji. W uzasadnieniu tego orzeczenia powołano zawód architektów i inżynierów budownictwa. Jednakże, w art. 54 ust. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa⁸, wprost wskazano, że od orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej przysługuje prawo wniesienia odwołania do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego, tj. sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Podobnie w art. 85m ustawy z dnia 26 sierpnia 1982 – Karta Nauczyciela⁹ zostało literalnie wskazane, że od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Kolejno, w art. 41 ust. 1 nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym¹⁰ zostało określone, że od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego przysługuje odwołanie do właściwego, ze

⁷ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1904, ze zm.).

⁸ Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 1725, ze zm.).

⁹ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967, ze zm.).

¹⁰ Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1000, ze zm.).

względu na miejsce zamieszkania obwinionego, sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, jako sądu pierwszej instancji – w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Nadto w powołanych regulacjach występują odmienności biorąc pod uwagę właściwość rzeczową oraz funkcjonalną sądu powszechnego.

Powołane powyżej artykuły poszczególnych ustaw prezentują różną treść i w związku z tym wątpliwe jest, czy mogą stanowić uniwersalne wyznaczniki. Dodatkowo w regulacjach tych wprost wskazano, że właściwy do rozpoznania stosownych odwołań jest wydział pracy i ubezpieczeń społecznych. W większości z nich literalnie powołano również, że postępowanie sądowe toczy się według procedury cywilnej lub też, że w danych okolicznościach skarga kasacyjna nie przysługuje. Tymczasem na gruncie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego takie rozwiązania nie mają miejsca. Dodatkowo, w powyższych aktach prawnych, w przeciwieństwie do art. 28 uztp, brak odesłania do Kodeksu postępowania karnego.

Należy poddać analizie również kwestię odpowiedzialności zawodowej innych grup zawodowych niż te, które zostały powołane w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Przykładowo można wskazać na członków samorządu aptekarskiego. Zgodnie z ustawą z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich¹¹, w sprawach nieuregulowanych w powołanym akcie prawnym, do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Co istotne, powołana ustawa reguluje zarówno postępowanie przed sądami aptekarskimi w I instancji, jak i II instancji. Nadto wskazano w jej treści, że w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków samorządu aptekarskiego dopuszczalna jest kasacja. Dlatego też należy stwierdzić, że kwestia wydziału sądu odwoławczego, jak i procedury, w jakiej winno się toczyć postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych, jest odmiennie regulowana w odniesieniu do poszczególnych profesji normowanych przepisami rangi ustawowej.

Jeszcze raz należy podkreślić, że w przepisach ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego wprost wskazano na odpowiednie stosowanie przepisów karnej ustawy procesowej. Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie sądowym, uwzględniając regułę określającą kolejność różnych sposobów wykładni¹², wskazuje się na zasadę pierwszeństwa wykładni językowej oraz subsydiarności wykładni systemowej i funkcjonalnej. Powołuje się bowiem, że „adresaci norm prawnych mają prawo polegać na tym, co ustawodawca rzeczywiście wyraził,

¹¹ Ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2016 r., poz. 1496, ze zm.).

¹² Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 1998 r., I CKN 664/97, Lex nr 34214.

a nie na tym co chciał uczynić ...”¹³. Powyższe przeciwstawia się powoływanej w poprzedzającej części artykułu argumentacji przemawiającej za przyjęciem właściwości wydziału pracy i ubezpieczeń społecznych przy zastosowaniu wykładni systemowej i funkcjonalnej.

W literaturze przedmiotu podaje się, że postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego opiera się na regułach zawartych w Kodeksie postępowania karnego (Dostatni 2005: 121–122). Zgodnie z art. 29 ust. 1 uztp, Komisja składa się z 9 osób. W związku z powyższym sygnalizowane są problemy natury praktycznej dotyczące sytuacji uchylenia uchwały Komisji przez sąd apelacyjny po wniesieniu odwołania przez uprawniony podmiot. W doktrynie podnosi się, że przepisy Kodeksu postępowania karnego nakazują wyłączenie z udziału w sprawie sędziego, który brał udział w wydaniu uchylonego orzeczenia, w takim przypadku odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego powoduje niemożność zebrania składu orzekającego do ponownego rozpoznania sprawy (Cieślak, Laska, Rojewski 2010: 74–75). Abstrahując od istoty przedstawionego powyżej problemu, należy rozważyć zasadność stosowania przez sąd apelacyjny procedury karnej, gdyż nieusprawiedliwione byłoby bowiem w trybie procedury cywilnej kierowanie sprawy do ponownego rozpoznania, a następnie ponowne rozpoznanie sprawy odbywałoby się w trybie procedury karnej.

Powyższe jest tym bardziej uzasadnione z uwagi na to, że w postępowaniu przed Komisją, tj. w postępowaniu w I instancji w sprawach odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych, zgodnie z art. 28 uztp, w zakresie nieuregulowanym w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, winno się stosować odpowiednio przepisy karnej ustawy procesowej. Kwestia ta nie jest negowana w literaturze przedmiotu (Cieślak 2018: 77). W związku z powyższym, jeżeli hipotetycznie przyjąć za właściwe stosowanie procedury cywilnej na etapie postępowania w II instancji przed sądem powszechnym, pojawią się problemy natury praktycznej dotyczące tego, według przepisów jakiej procedury, tj. karnej czy cywilnej, winno zostać sporządzone odwołanie do sądu apelacyjnego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 uztp.

6. Zakończenie

Mając na uwadze powyższe argumenty oraz uwzględniając literalne brzmienie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, należy wskazać na kontrowersyjność poruszonych w niniejszym artykule zagadnień, tj. właściwości wydziału sądu apelacyjnego właściwego do rozpoznania odwołania od orzeczenia Komisji,

¹³ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 351/07, Lex nr 361317.

a także wyboru procedury, zgodnie z którą winno się toczyć to postępowanie przed sądem powszechnym. Nie ulega wątpliwości, że rozważane problemy proceduralne stanowią kwestię sporną zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie, co w rezultacie prowadzi do rozbieżności w praktyce poszczególnych sądów powszechnych. Przy czym zagadnienie to nie zostało dotychczas w sposób wyczerpujący opracowane także w literaturze przedmiotu.

Rozważając zaprezentowane powyżej argumenty oraz treść ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, w tym okoliczność, że stosowanie w postępowaniu w I instancji przed Komisją procedury karnej nie budzi w zasadzie wątpliwości, należy przyjąć za przekonujący pogląd, iż również w postępowaniu w II instancji uzasadnione jest posiłkowanie się karną ustawą procesową.

Z jednej strony, z uwagi na to, że przykładowo w 2017 r. do Komisji wpłynęło 61 wniosków dotyczących wszczęcia i przeprowadzenia postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych, a jedynie dwie osoby obwinione zdecydowały się na złożenie odwołania do sądu apelacyjnego¹⁴, mogłoby się wydawać, że omawiana kwestia ma znikome znaczenie. Podobnie w literaturze przedmiotu wskazuje się, że tłumacze przysięgli nie stanowią grupy zawodowej, która naruszałaby często przepisy prawa (Cieślik 2018: 80). Z drugiej jednakże strony, biorąc pod uwagę zasady demokratycznego państwa prawnego, zasadnym jest sformułowanie postulatu *de lege ferenda* co do konieczności znowelizowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w zakresie, po pierwsze jednoznacznego wskazania właściwego wydziału sądu apelacyjnego władnego do rozpoznania odwołania od uchwały Komisji, po drugie dookreślenia procedury, która winna być stosowana w tego typu sprawach, zwłaszcza na etapie postępowania w II instancji. Celem powyższego zabiegu byłoby zagwarantowanie pewności prawa, a w rezultacie zaufania obywateli do procesu jego tworzenia i stosowania przez sądy powszechne.

BIBLIOGRAFIA

Akty Prawne

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1360, ze zm.).

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967, ze zm.).

Ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2016 r., poz. 1496, ze zm.).

¹⁴ Sprawozdanie z działalności Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości za rok 2017: <http://tepis.org.pl/wp-content/uploads/Sprawozdanie-z-dzia%C5%82alno%C5%9Bci-KOZ-2017.pdf> (dostęp: 10 października 2018 r.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1904, ze zm.).

Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 1725, ze zm.).

Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1505, ze zm.).

Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1000, ze zm.).

Orzeczenia

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 1998 r., I CKN 664/97, Lex nr 34214.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 351/07, Lex nr 361317.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 marca 2013 r., III APa 5/13, Lex nr 1298877.

Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 r., II Ca 272/16, Lex nr 2095572.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 stycznia 2017 r., III APo 4/16, Lex nr 2274235.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 kwietnia 2006 r., II GSK 17/06, Lex nr 212147.

Literatura

Bodio J. (2018) „Komentarz do art. 1 Kodeksu postępowania cywilnego”, w: Jakubecki A. (red.) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–729*, Lex.

Cieślak B. (2018) „Status prawny tłumacza przysięgłego”, w: Staniszevska-Kowalak D. (red.) *Tłumacz przysięgły. Status prawny i zawodowy*. Warszawa: Wydawnictwo Translegis, 70–80.

Cieślak B., Laska L., Rojewski M. (2010) *Egzamin na tłumacza przysięgłego. Komentarz, teksty egzaminacyjne, dokumenty*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.

Dostatni G. (2005) *Komentarz do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego*. Warszawa: Wydawnictwo TEPIS Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Prawniczych, Ekonomicznych i Sądowych.

Kubacki A. (2008) „Odpowiedzialność zawodowa tłumaczy przysięgłych”. *Język, Komunikacja, Informacja* (3), 149–161.

Mazuryk M. (2011) „Komentarz do art. 26 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego”, w: Kaczocho M., Mazuryk M., *Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego. Komentarz*, Lex.

Zembruski T. (2013) „Komentarz do art. 1 Kodeksu postępowania cywilnego”, w: Dolecki H., Wiśniewski T. (red.) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–366*, Lex.

Inne źródła

Sprawozdanie z działalności Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości za rok 2017: <http://tepis.org.pl/wp-content/uploads/Sprawozdanie-z-dzia%C5%82alno%C5%9Bci-KOZ-2017.pdf> (dostęp: 10 października 2018 r.).

SUMMARY

The article concerns procedural issues regarding appeals against decisions of the Committee on the Professional Responsibility of Sworn Translators at the Ministry of Justice. It analyses the jurisdiction of the Court of Appeals and the type of procedure under which proceedings at second instance on the professional liability of sworn translators before a common court should take place. The article addresses the provisions contained in the fourth chapter of the Act of 25 November 2004 on the profession of sworn translator, then decisions of the Courts of Appeal and arguments established for their justification, which were taken in the analyzed category of matters, as well as views of doctrine in the discussed area. Solutions are also proposed in order to unify the manner of resolving cases concerning the professional liability of sworn translators by common courts.

Key words: professional responsibility, sworn translator, Committee on the Professional Responsibility of Sworn Translators at the Ministry of Justice

Dominika Wójcik, ukończyła studia prawnicze na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie, gdzie obecnie kontynuuje studia doktoranckie (uczestniczka seminarium z postępowania cywilnego). Absolwentka studiów psychologicznych na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie. Od 2017 r. jest aplikantką adwokacką przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie.